

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ҳошим Иброгимов дар мавзӯи «Методикаи ташаккули салоҳияти хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавассути ҳалли масъалаҳои химиявӣ» барои дарёфти унвони номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.02-Назария ва методикаи таълим ва тарбия (химия)

Аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамчоягӣ бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаи баландбардории сифат ва рушди маориф чораҳои амалӣ андешида шуда истодаанд. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маориф ва илм пайваста кӯшиш ба харҷ медиҳанд, ки низоми таълимро мувофиқи замон гардонанд.

Таълим ба ташаккули салоҳиятноки равона гардида, ки ҳарду вазифаҳои таҳсилотро вобаста ба натиҷаи он муайян менамояд ва салоҳиятҳои асосии таълими донишҷӯёнро дар баробари дониш, маҳорат ва малака ба сифати яке аз натиҷаҳои таҳсилот баррасӣ менамояд. Дар соли таҳсили 2018 таълими як қатор фанҳо дар доираи талаботи салоҳиятҳои асосии таълимӣ қорӣ карда шуда, аз ҷумла тамоми донишгоҳҳои ҷумҳурӣ низ муносибатро ба таълим дигиргун намуда, ба муносибати босалоҳият рӯй оварданд.

Аз ҳамин лиҳоз, мавзӯи таҳқиқотии Иброгимов Ҳошим актуалӣ ва муҳим ҳисобида шуда, як қатор ҳуҷҷатҳое, ки аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тавсиб расонида шудааст, ба монанди: Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», «Консепсияи миллии таҳсилот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Стратегияи миллии рушди маориф то соли 2020», «Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2030» ва ғ. Тасдиқунандаи фикрҳои баён гардидааст. Дар асоси гуфтаҳои боло, мавзӯи диссертатсионии Ҳошим Иброгимов яке аз мавзӯҳои актуалӣ, муҳим ва басо зарурӣ ба шумор меравад.

Дар бахши тавсифи умумии диссертатсия ҳамаи талаботҳо вобаста ба автореферати диссертатсия, аз ҷумла оид ба мубрамияти мавзӯи таҳқиқот, дараҷаи коркарди илмии проблема, мавҷудияти муаммо ва ихтилоф, объект, мавзӯ ва ҳадаф, фарзия, вазифаи таҳқиқот инчунин ғояи пешбар, асоси методологӣ, сарчашма ва методҳои истифодашудаи таҳқиқот, навгонии илмӣ, арзиши назариявӣ ва амалии таҳқиқот, нуктаҳои барои дифоъ пешниҳодшаванда, боэътимодӣ ва асоснокии натиҷаҳо, озмоиш ва татбиқи натиҷаҳои таҳқиқот баррасӣ карда шудааст.

Аз тарафи диссертант Ҳ. Иброгимов дар боби аввал, ки «Муаммои илмӣ-таҳқиқотии ташаккули салоҳиятҳои хонандагон дар машғулиятҳои химия» ном дорад, оид ба вазъи омӯзиши муаммо дар адабиёти илмию педагогӣ, тавсифи мафҳумҳои «салоҳият», «муносибати босалоҳият» «салоҳиятҳои калидӣ» аниқ карда шуда, ғояҳои оид ба ҷанбаҳои асосии татбиқи муносибати босалоҳият, намудҳои салоҳияти калидӣ, умумият ва тафовути хусусиятҳои салоҳият ва босалоҳият мавриди баррасӣ қарор гирифта, сабаби ворид намудани тағйирот дар муносибат ба таълим, моҳият, натиҷаҳои таълими босалоҳият ҳаллу фасл мегардад.

Ҳ. Иброгимов. дар боби дуюм, ки «Қорҳои озмоишӣ–таҳқиқотии ташаккули салоҳияти хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ оид ба методикаи ҳалли масъалаҳои химиявӣ» номгузори карда шудааст, маълумот оид ба масъалаи таълимӣ, масъалаҳои химиявӣ, қобилияти эҷодӣ, озмоиш, тасаввурот, амсила (модел), оварда шуда, меёрҳо, нишондиҳандаҳо, сатҳи ташаккулёбии қобилияти эҷодии хонандагони синфҳои 8 - 11-кушода дода, мӯҳтавою методикаи кори таҷрибавию озмоишӣ тавсиф ва натиҷаҳои он баён карда шудааст.

Муаллиф бамаврид қайд кардааст, ки дар тасниф вақти оғози таълими ҳалли гурӯҳҳои алоҳидаи масъалаҳо ва тартиби омӯзиши маводи таълим тибқи фаслҳо ба назар гирифта мешавад. Намудҳои масъалаҳо ба тасниф дар он маврид дохил карда шудаанд, ки агар онҳо бо вижагиҳои махсус фарқ кунанд ва ин вижагиҳо дар ташаккули салоҳиятҳо ва муносибати босалоҳият барои фаҳмиши масъалаҳои химиявӣ мусоидат намоянд.

Аз ҷониби муаллиф Ҳ. Иброгимов ҳар як бобро мухтасаран дар алоҳидагӣ ҷамъбаст намуда, нуқтаи назарашро оид ба моҳияти ҳар боб инъикос намуда, ҳангоми баррасӣ намудани масъалаҳои назариявӣ нуқтаи назари шахсиашро низ баён намудааст. Инчунин автореферати диссертатсия бо забони фаҳмо, возеҳ тартиб дода шуда, инъикоскунандаи натиҷаҳои ниҳои таҳқиқотӣ мебошад.

Рисоланавис Ҳ.Иброгимов таъкид мекунад, ки омӯзгорон барои ташаккул додани қобилиятҳои эҷодии хонандагон омӯзгор бояд методҳо, воситаҳо ва таснифи масъалаҳои химиявиро истифода баранд. Ҳамин тариқ, ҳалли масъалаҳо ҷузъи муҳими раванди таълими химия аст. Ҳангоми мунтазам ҳал кардани намудҳои гуногуни масъалаҳо ба натиҷаҳои беҳтарин ноил гардидан мумкин аст. Бинобарин коркарди низоми масъалаҳо дар раванди таълим ҷузъи муҳим ба ҳисоб меравад,

зеро низоми масъалаҳо ба ноил гардидан ба беҳтарин натиҷаҳо дар мӯҳлати аз ҳама кӯтоҳ ва бо сарфи ҳадди ақалли нерӯ мусоидат мекунад.

Боиси зикр аст, ки автореферати диссертатсияи муаллиф Ҳ. Иброгимов. дар асоси стандартҳо ва талаботҳои Комиссияи олии Аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таълиф карда шудааст.

Дар хулоса бояд кайд кард, ки таҳқиқотеро, ки аз тарафи Ҳошим Иброгимов ба иҷро расонидааст, аз нигоҳҳои назариявӣ амалӣ таҳқиқоти зарурӣ ба ҳисоб рафта, барои рушду нумӯи илми педагогикаи муосир сахмгузор мегардад.

Дар асоси хулосаҳои боло, диссертатсияи Ҳошим Иброгимов таҳти унвони «Методикаи ташаққули салоҳияти хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавассути ҳалли масъалаҳои химиявӣ» таҳқиқоти ба анҷомрасонида ҳисобида, ҷавобгӯй ба талаботҳои зербоби 10, 11, 12, 14, 16-и Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба «Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ» таҳти рақами 505 аз 26.11.2016 сол буда, рисола навис Иброгимов Ҳошим барои дарёфти унвони номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.02 - Назария ва методикаи таълим ва тарбия (химия) арзанда ҳисобида шавад.

Саромӯзгори кафедраи
фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзии Донишқадаи
энегетикаи Тоҷикистон, н.и.п.:

Азимов Р.Р.

Имзои _____ ро тасдиқ менамоям
сардори ШК ва КМ ДЭТ дар н. Кушонӣ:

Равшанова М.А.

